

บทที่ 1

บทนำ

การบริหารนโยบายเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญเติบโตและมีเสถียรภาพได้นั้น นอกจากความรู้ความสามารถของผู้บริหารแล้ว สิ่งจำเป็นที่สุดอีกอย่างหนึ่งคือ ข้อมูลสำหรับการตัดสินใจที่จะต้องมีอย่างครบถ้วน ถูกต้อง ทันสมัยและรวดเร็วทันต่อการตัดสินใจ ซึ่งจะเป็นเครื่องมือให้ผู้บริหารสามารถกำหนดคน นโยบายและมาตรการได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ระบบราชการไทยได้มีการปฏิรูประบบการดำเนินงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐให้มีความโปร่งใสในการตัดสินใจรวมทั้งมีวิธีทำงานที่รวดเร็วและคล่องตัวเพิ่มมากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม ตลอดจนตอบสนองการบริหารประเทศที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยมุ่งเน้นกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ระดับล่างและท้องถิ่น ในภาพรวมของการบริหารประเทศ รัฐบาลได้มีนโยบายพัฒนาการบริหารงานให้ก้าวสู่แนวทางของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) เพื่อให้รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนากลยุทธ์และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการปฏิรูประบบราชการไทย รวมถึงจัดเป็นกลไกศูนย์กลางในการพัฒนาระบบงานทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ ในอนาคต (ระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์, 2547)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และด้านเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ตลอดจนการปฏิรูประบบราชการในปัจจุบัน ทำให้ทุกหน่วยงานทั้งภาคเอกชน ราชการและรัฐวิสาหกิจต้องมีการปรับตัวและกำหนดกลยุทธ์ในการทำงานใหม่รวมทั้งจัดหาเครื่องมือทางการจัดการเข้ามาช่วยในการบริหารงานมากขึ้น ระบบการควบคุมภายใน (Internal control system) เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการป้องกันและรักษาทรัพย์สินของหน่วยงานช่วยให้การใช้ทรัพยากรของหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพหากหน่วยงานต่างๆ ไม่มีระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสมโอกาสเสี่ยงที่อาจเกิดความผิดพลาดในการดำเนินงานของหน่วยงานจะมีมากดังจะเห็นได้

จากสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นมีองค์การต่างๆ หลายองค์การ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการเงิน สถานประกอบการ และธุรกิจต่างๆ หรือแม้รัฐวิสาหกิจบางแห่งเกิดการรั่วไหลหรือเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินซึ่งรวมถึงการล้มละลายของกิจการ (อัจฉรา นิยามภา, 2550)

การบริหารงานด้านการคลังรัฐบาลมีนโยบายดำเนินการปรับปรุงการบริหารงานด้านการคลังของภาครัฐให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น โดยมุ่งเน้นที่เป้าหมายและผลลัพธ์ของการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถแปลงนโยบายและวิสัยทัศน์ของรัฐไปสู่การปฏิบัติจริง รวมถึงสามารถเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะเพื่อความโปร่งใสในการดำเนินงานจากแนวนโยบายดังกล่าว รัฐบาลจึงได้เร่งปฏิรูประบบการบริหารและการปฏิบัติงานทางการเงินการคลังให้มุ่งสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารทรัพยากรของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้ริเริ่มให้มี “ระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์” หรือ ระบบ GFMS (Government Fiscal Management System) เป็นการทำงานปรับปรุงระบบการจัดการด้านการเงินการคลังของภาครัฐให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ เพื่อปรับกระบวนการดำเนินงานและการจัดการภาครัฐด้านการงบประมาณ การบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่าย และการบริหารทรัพยากร ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับนโยบายปฏิรูปราชการที่เน้นประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการดำเนินงาน รวมทั้งมุ่งหวังให้เกิดการใช้ทรัพยากรภายในองค์กรอย่างคุ้มค่าเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสถานภาพการคลังภาครัฐที่ถูกต้องรวดเร็ว สามารถตอบสนองนโยบายการบริหารเศรษฐกิจของประเทศ (ระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์, 2547)

การนำระบบ GFMS มาใช้ในหน่วยงานภาครัฐย่อมส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับข้อมูลทางบัญชีซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลที่สำคัญของหน่วยงานภาครัฐ เนื่องจากการนำเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเงินการคลังภาครัฐจะช่วยให้เพิ่มประสิทธิภาพของข้อมูลทางบัญชีให้มีความรวดเร็ว เชื่อถือได้ ถูกต้องและแม่นยำ เพื่อให้รัฐบาลนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจในการบริหารของประเทศ แต่การนำเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเงินการคลังภาครัฐก็อาจมีความเสี่ยงและข้อผิดพลาดได้ เนื่องจากการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์จะขาดผลที่สามารถมองเห็นได้จากการประมวลผลของคอมพิวเตอร์ และถ้าข้อมูลที่บันทึกเข้าไปในระบบมีข้อผิดพลาดก็จะทำให้ระบบประมวลผลออกมาเป็นผลลัพธ์ที่ผิด ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหาร ทำให้เกิดการตัดสินใจผิดและเสียหายในด้านการบริหารประเทศได้ ที่สำคัญอาจเกิดการทุจริตการประพฤติไม่ชอบในระบบ GFMS เช่นการลักลอบ การทำลาย การขโมย และเมื่อกระทำแล้วมักจะจับผู้กระทำผิดได้ยากและเกิดความเสียหายสูงกว่าการทุจริตในระบบมืออย่างมาก รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลและโปรแกรมคอมพิวเตอร์จะทำได้ง่ายกว่า

ระบบงานที่ไม่ใช้คอมพิวเตอร์ ทั้งนี้สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสียหายอาจเกิดจากการขาดการควบคุมภายในที่ดีในระบบงานที่พัฒนาขึ้น ไม่มีการกำหนดวิธีการปฏิบัติงานและวิธีการควบคุมภายในที่ดีมาตั้งแต่แรก รวมถึงไม่ให้ความสำคัญกับระบบการควบคุมภายในที่ดี

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งเป็นทีมส่วนราชการหลักของโครงการ GFMS และเป็นหน่วยงานที่กำหนดระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ขึ้น เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐนำมาตรฐานการควบคุมภายในไปใช้เป็นแนวทางในการวางระบบการควบคุมภายใน และกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐประเมินการควบคุมภายในแล้วรายงานต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้กำกับดูแล และคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อปรับปรุงการควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอ จึงได้นำมาตรฐานดังกล่าวมาใช้ในการประเมินการควบคุมระบบสารสนเทศทางการบัญชีของหน่วยงานราชการที่มีการควบคุมอยู่ในปัจจุบัน (ธนพร ชูจิตต์ประชิด, 2550)

อาจกล่าวได้ว่าระบบสารสนเทศมีความสำคัญมากในปัจจุบัน เพราะก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในด้านการตัดสินใจทางกลยุทธ์ขององค์กรที่ต้องอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ ซึ่งอยู่ในรูปของรายงานที่ผ่านการประมวลผลภายในระบบสารสนเทศ โดยเริ่มต้นจากการเก็บรวบรวมข้อมูล การนำข้อมูลเข้าสู่ระบบประมวลผล การเก็บรักษาข้อมูลและการนำเสนอสารสนเทศที่ออกจากระบบ ซึ่งในการปฏิบัติงานทุกขั้นตอนจึงจำเป็นต้องมีการควบคุมภายในเพื่อกำหนดวิธีการปฏิบัติงานที่เป็นการป้องกันความผิดพลาดในทุกขั้นตอนของการประมวลผล และการตรวจสอบคุณภาพของสารสนเทศที่ออกจากระบบว่าเป็นสารสนเทศที่มีความเที่ยงตรงหรือมีข้อผิดพลาดที่เป็นสาระสำคัญมากน้อยเพียงใด รวมถึงการป้องกันการทุจริตของบุคลากรในการปรับเปลี่ยนข้อมูล หรือกระทำการใดๆ อันทำให้การประมวลผลคลาดเคลื่อนเพื่อให้สารสนเทศที่ออกจากระบบนั้นไม่เป็นกลาง

จากสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมองเห็นความสำคัญ ที่จะต้องทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับการควบคุมภายในในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบการบริหารงานการเงินการคลังภาครัฐ (GFMS) ของหน่วยงานสนับสนุนภารกิจฝ่ายการเมือง โดยมีปัจจัยในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมเป็นรากฐานที่สำคัญและเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้องค์ประกอบการควบคุมอื่นหรือการควบคุมที่มีอยู่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะช่วยให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อระดับการควบคุมภายในในระบบสารสนเทศทางการบัญชี และสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาระบบการควบคุมภายในในระบบสารสนเทศทางการบัญชีให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับหน่วยงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะวิจัยในประเด็นหลัก 2 ประเด็น คือ

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมการควบคุมของหน่วยงานสนับสนุนภารกิจฝ่ายการเมือง ต่อระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี ภายใต้ระบบ GFMS
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทหน่วยงานสนับสนุนภารกิจฝ่ายการเมืองที่แตกต่างกัน ต่อปัจจัยสภาพแวดล้อมการควบคุม และระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS

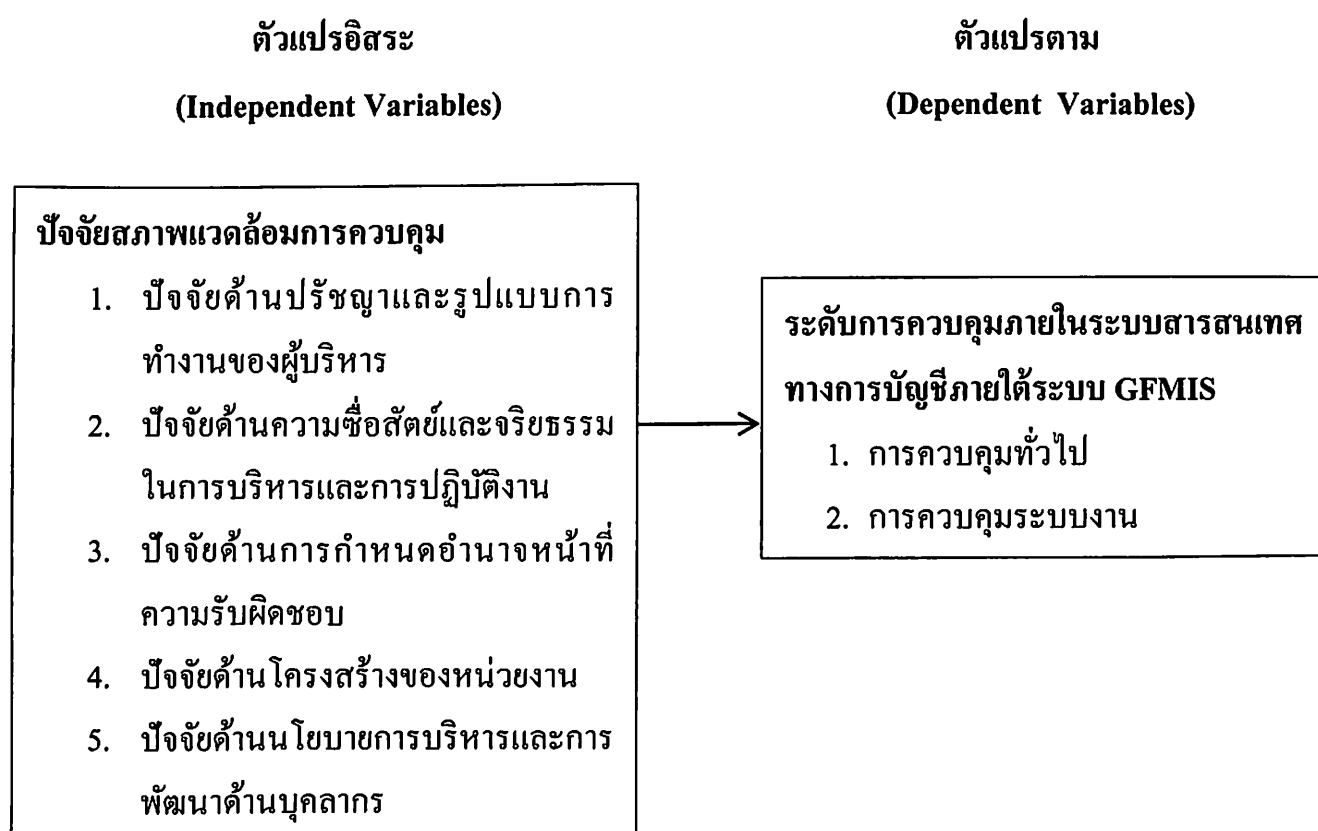
กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี ภายใต้การบริหารงานการเงินการคลังภาครัฐของหน่วยงานสนับสนุนภารกิจฝ่ายการเมืองจากผลของการทบทวนแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้พิจารณาแล้วพบว่า ผลงานวิจัยของ ธนพร ชูจิตต์ประชิด (2550) มีความเกี่ยวข้องและเหมาะสมที่ผู้วิจัยจะนำมาวิจัยต่อยอด เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับวงการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงกรอบแนวคิดและแบบสอบถามบางส่วนให้เหมาะสมกับงานวิจัยในครั้งนี้ การปรับปรุงดังกล่าวได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานบัญชีและการเงิน จำนวนผู้เชี่ยวชาญมีทั้งสิ้น 3 ท่าน ประกอบด้วย 1. นางสาวสุนทร รักเมือง นักวิชาการเงินและบัญชีผู้เชี่ยวชาญ ผู้ตรวจการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร 2. นายสมภพ สีหบุตร นักบัญชีชำนาญการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และ 3. นางสุวิสา อินทแพทย์ นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการพิเศษ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานงบประมาณ สำนักการคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดไว้ 2 กรอบ พร้อมกำหนดสมมติฐานตามกรอบแนวคิดดังนี้

กรอบที่ 1 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมการควบคุมของหน่วยงานสนับสนุนภารกิจฝ่ายการเมืองต่อระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี ภายใต้ระบบ GFMS

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยสภาพแวดล้อมการควบคุมแบ่งเป็น 5 ปัจจัย ได้แก่ 1. ปัจจัยด้านปรัชญาและรูปแบบการทำงานของผู้บริหาร 2. ปัจจัยด้านความซื่อสัตย์และจริยธรรมในการบริหารและการปฏิบัติงาน 3. ปัจจัยด้านการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ 4. ปัจจัยด้านโครงสร้างของหน่วยงาน และ 5. ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการพัฒนาด้านบุคลากร

ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1. การควบคุมทั่วไป และ 2. การควบคุมระบบงาน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมการควบคุมของหน่วยงานสนับสนุนภารกิจฝ่ายการเมืองต่อระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS

กรอบที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทหน่วยงานสนับสนุนภารกิจฝ่ายการเมืองที่แตกต่างกัน ต่อปัจจัยสภาพแวดล้อมการควบคุมและระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ประเภทหน่วยงาน แบ่งเป็น 3 หน่วยงาน ได้แก่ 1. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร 2. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา 3. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยสภาพแวดล้อมการควบคุม และระดับการควบคุมภายในระบบ
สารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS

ตัวแปรอิสระ
(Independent Variables)

ตัวแปรตาม
(Dependent Variables)

- ประเภทหน่วยงาน**
1. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
 2. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
 3. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

1. ปัจจัยสภาพแวดล้อมการควบคุม
 - 1.1 ปัจจัยด้านปรัชญาและรูปแบบการทำงานของผู้บริหาร
 - 1.2 ปัจจัยด้านความซื่อสัตย์และจริยธรรมในการบริหารและการปฏิบัติงาน
 - 1.3 ปัจจัยด้านการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ
 - 1.4 ปัจจัยด้านโครงสร้างของหน่วยงาน
 - 1.5 ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการพัฒนาบุคลากร
2. ระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS
 - 2.1 การควบคุมทั่วไป
 - 2.2 การควบคุมระบบงาน

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทหน่วยงานสนับสนุนภารกิจฝ่ายการเมืองที่แตกต่างกัน ต่อปัจจัยสภาพแวดล้อมการควบคุมและระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยกรอบแนวคิดที่ 1

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยด้านปรัชญาและรูปแบบการทำงานของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยด้านความซื่อสัตย์และจริยธรรมในการบริหารและการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS

สมมติฐานข้อที่ 3 ปัจจัยด้านการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS

สมมติฐานข้อที่ 4 ปัจจัยด้านโครงสร้างของหน่วยงานมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS

สมมติฐานข้อที่ 5 ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการพัฒนาด้านบุคลากรมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS

สมมติฐานข้อที่ 6 ปัจจัยด้านปรัชญาและรูปแบบการทำงานของผู้บริหารมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS ด้านการควบคุมทั่วไป

สมมติฐานข้อที่ 7 ปัจจัยด้านความซื่อสัตย์และจริยธรรมในการบริหารและการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS ด้านการควบคุมทั่วไป

สมมติฐานข้อที่ 8 ปัจจัยด้านการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS ด้านการควบคุมทั่วไป

สมมติฐานข้อที่ 9 ปัจจัยด้านโครงสร้างของหน่วยงานมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS ด้านการควบคุมทั่วไป

สมมติฐานข้อที่ 10 ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการพัฒนาด้านบุคลากรมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS ด้านการควบคุมทั่วไป

สมมติฐานข้อที่ 11 ปัจจัยด้านปรัชญาและรูปแบบการทำงานของผู้บริหารมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS ด้านการควบคุมระบบงาน

สมมติฐานข้อที่ 12 ปัจจัยด้านความซื่อสัตย์และจริยธรรมในการบริหารและการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS ด้านการควบคุมระบบงาน

สมมติฐานข้อที่ 13 ปัจจัยด้านการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS ด้านการควบคุมระบบงาน

สมมติฐานข้อที่ 14 ปัจจัยด้านโครงสร้างของหน่วยงานมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS ด้านการควบคุมระบบงาน

สมมติฐานข้อที่ 15 ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการพัฒนาด้านบุคลากรมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS ด้านการควบคุมระบบงาน

สมมติฐานการวิจัยกรอบแนวคิดที่ 2

สมมติฐานข้อที่ 16 ประเภทหน่วยงานสนับสนุนภารกิจฝ่ายการเมืองที่ต่างกัน จะมีปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมโดยรวมแตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 17 ประเภทหน่วยงานสนับสนุนภารกิจฝ่ายการเมืองที่ต่างกัน จะมีระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS โดยรวมแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานกองคลังของหน่วยงานที่สนับสนุนภารกิจฝ่ายการเมืองภายใต้ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติรวม 3 หน่วยงานจำนวน 208 คน ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	จำนวน	103	คน
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	จำนวน	60	คน
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	จำนวน	45	คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมการควบคุมและระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS ของหน่วยงานที่สนับสนุนภารกิจฝ่ายการเมือง ภายใต้ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

กรอบที่ 1 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมการควบคุมของหน่วยงานสนับสนุนภารกิจฝ่ายการเมือง ต่อระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS

ตัวแปรอิสระได้แก่ ปัจจัยสภาพแวดล้อมการควบคุม แบ่งเป็น 5 ปัจจัย ได้แก่ 1. ปัจจัยด้านปรัชญาและรูปแบบการทำงานของผู้บริหาร 2. ปัจจัยด้านความซื่อสัตย์และจริยธรรมในการบริหารและการปฏิบัติงาน 3. ปัจจัยด้านการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ 4. ปัจจัยด้านโครงสร้างของหน่วยงาน และ 5. ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการพัฒนาด้านบุคลากร

ตัวแปรตามได้แก่ ระดับควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ 1. การควบคุมทั่วไป และ 2. การควบคุมระบบงาน

กรอบที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทหน่วยงานสนับสนุนภารกิจฝ่ายการเมืองที่แตกต่างกัน ต่อปัจจัยสภาพแวดล้อมการควบคุม และระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ประเภทหน่วยงาน แบ่งเป็น 3 หน่วยงาน ได้แก่ 1. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร 2. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา 3. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยสภาพแวดล้อมการควบคุม และระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการวิจัย ได้แก่ หน่วยงานที่สนับสนุนภารกิจฝ่ายการเมือง ภายใต้ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติรวม 3 หน่วยงาน

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือน เมษายน – สิงหาคม 2557

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อระดับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีภายใต้ระบบ GFMS ของหน่วยงานที่สนับสนุนภารกิจฝ่ายการเมือง
2. สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ เสนอแนะเป็นแนวทางในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมการควบคุมให้ดีขึ้นเพื่อเป็นการสร้างรากฐานที่ดีต่อระบบการควบคุมภายใน
3. สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ เสนอแนะเป็นแนวทางในการกำหนด จัดทำระบบการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีให้ครบถ้วน
4. สามารถใช้เป็นข้อมูลทางวิชาการสำหรับผู้ที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี และเพื่อใช้เป็นเอกสารในการค้นคว้าต่อไป

นิยามศัพท์

จากกรอบแนวความคิดและสมมติฐานการวิจัยข้างต้น สามารถกำหนดคำนิยามตัวแปรเชิงทฤษฎี (Conceptual definition) ดังนี้ (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542, สารานุกรมออนไลน์, 2557, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557, สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน, 2544, ธนพร ชูจิตต์ประชิด, 2550, อุษณา ภัทรมนตรี, 2547, วิไล วีระปรีช, ประจิด หาวัตร และจงจิตต์ หลีกภัย, 2551)

ปรัชญาและรูปแบบการทำงานของผู้บริหาร หมายถึง ปรัชญาและรูปแบบการทำงานของผู้บริหารแต่ละคนย่อมไม่เหมือนกันโดยอาจแตกต่างกันไปตามประสบการณ์การฝึกฝนบุคลิกลักษณะและทัศนคติของแต่ละคนความแตกต่างในแนวคิดและวิธีการทำงานของผู้บริหารย่อมมีความสำคัญต่อการควบคุมภายในขององค์กรเป็นอย่างมากเพราะผู้บริหารมีหน้าที่โดยตรงในการจัดให้มีนโยบายมาตรการและวิธีการควบคุมภายใน

ความซื่อสัตย์และจริยธรรมในการบริหารและการปฏิบัติงาน หมายถึง มาตรฐานของความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะกำหนดขึ้นเป็นแบบอย่างให้มีการยึดถือปฏิบัติเพื่อส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งชื่อเสียงเกียรติคุณของวิชาชีพนั้นๆ ในกิจการหรือองค์กรต่างๆ

การกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ หมายถึง การมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรในหน่วยงาน โดยบุคลากรทุกคนที่ปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ จะต้องเข้าใจอย่างชัดเจนถึงกรอบและขอบเขตของอำนาจและความรับผิดชอบของตน ต้องทราบว่างานของตนมีส่วนสัมพันธ์กับงานผู้อื่นอย่างไร เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานหรือมีการละเว้นการปฏิบัติงานใดงานหนึ่ง

โครงสร้างของหน่วยงาน หมายถึง การจัดสรรทรัพยากร การแบ่งหน้าที่ในแต่ละฝ่าย โดยจัดเป็นรูปต่างๆ กันเพื่อให้การบริหารงานบรรลุจุดมุ่งหมาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการจัดระเบียบกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงาน ให้สอดคล้องและเป็นระบบเพื่อความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

นโยบายการบริหารและการพัฒนาด้านบุคลากร หมายถึง นโยบายและวิธีปฏิบัติของฝ่ายบริหารในเรื่องการคัดเลือกสรรหาหรือว่าจ้างการพัฒนาบุคลากรการประเมินผลการปฏิบัติงานการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งการจ่ายค่าตอบแทนและผลประโยชน์อื่นใดรวมถึงนโยบายและวิธีปฏิบัติด้านทรัพยากรบุคคล

การควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางบัญชี หมายถึง การปกป้องดูแลรักษาความปลอดภัยของสินทรัพย์และข้อมูล เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลที่นำมาบันทึกมีความถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์ การประมวลผลเป็นไปตามขั้นตอน การทำงานทุกขั้นตอนได้กระทำโดยผู้ที่ได้รับอนุญาตและอยู่ในอำนาจที่จะทำได้

การควบคุมทั่วไป หมายถึง การควบคุมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมการทำงานของคอมพิวเตอร์ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับระบบงานหนึ่งระบบงานใด โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการจัดหา และดูแลรักษาซอฟต์แวร์ระบบงาน การรักษาความปลอดภัยในการเข้าถึงข้อมูลและระบบงานต่างๆ รวมถึงการพัฒนาและดูแลรักษาระบบงานที่อยู่ในระบบสารสนเทศขององค์กร

การควบคุมเฉพาะระบบงาน หมายถึง การควบคุมที่ออกแบบขึ้นมาเฉพาะระบบงานเพื่อใช้สำหรับควบคุมการประมวลผลในแต่ละระบบงาน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าข้อมูลที่ผ่านเข้าสู่ระบบงานดังกล่าวได้รับการบันทึก การประมวลผล และการรายงานอย่างถูกต้องและครบถ้วน

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หมายถึง หน่วยงานอิสระมีฐานะเทียบเท่ากรม โดยมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของสภาผู้แทนราษฎร มีเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร สำหรับบุคลากรในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรนั้นถือว่าเป็นข้าราชการประจำ เรียกว่าข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา หมายถึง ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมในสังกัดรัฐสภา ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 โดยมีเลขาธิการวุฒิสภาเป็นผู้บังคับบัญชา ข้าราชการในสังกัดขึ้นตรงต่อประธานวุฒิสภา

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หมายถึง หน่วยงานย่อยของ สำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีอำนาจไม่รวมส่วนราชการที่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี แต่ขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรี มีภารกิจ

เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของนายกรัฐมนตรี และสำนักนายกรัฐมนตรี การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการ การปฏิบัติภารกิจพิเศษ และราชการที่คณะรัฐมนตรีมิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยเฉพาะ รวมทั้งกำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี ยกเว้นราชการของส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี

สภาพแวดล้อมการควบคุม หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ซึ่งร่วมกันส่งผลให้มีการควบคุมขึ้นในหน่วยรับตรวจ หรือทำให้การควบคุมที่มีอยู่ได้ผลดีขึ้น และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการสร้างความตระหนักและบรรยากาศของการควบคุมในหน่วยงาน ให้บุคลากรในหน่วยงานเกิดจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบโดยเน้นการสร้างบรรยากาศโดยผู้บริหารระดับสูง

การควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี หมายถึง การปกป้องดูแลรักษาความปลอดภัยของสินทรัพย์และข้อมูล เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลที่นำมาบันทึกมีความถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์ การประมวลผลเป็นไปตามขั้นตอน การทำงานทุกขั้นตอนได้กระทำโดยผู้ที่ได้รับอนุญาตและอยู่ในอำนาจที่จะทำได้

สรุป

สำหรับเนื้อหาในบทที่ 1 บทนำ เป็นการกล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัยคำถามเชิงการบริหาร คำถามเชิงวิจัย สมมติฐานการวิจัย ขอบเขตของการวิจัยประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และนิยามศัพท์ ส่วนบทต่อ ๆ ไป กล่าวถึงประเด็นต่างๆ ดังนี้ บทที่ 2 กล่าวถึงแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทที่ 3 กล่าวถึงระเบียบวิธีวิจัย บทที่ 4 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และบทที่ 5 การสรุปผลการวิจัยอภิปรายผลข้อจำกัดของการวิจัยและข้อเสนอแนะ